

Zbyněk Fiala: Ozdravné škrcení ...aneb extrémní, nejzásadnější daňová reforma od roku 1993

- CZ24 News | 6. června 2023

ČESKO: Probíhá nejzásadnější daňová reforma od roku 1993, varují odbory a upozorňují, že posiluje až do extrému naši karikaturu otevřeného a spravedlivého daňového systému. Extrémně je zdaňována závislá práce a spotřeba, miniaturně je zdaňován kapitál a majetek. Smyslem je odkrýt výdělečné veřejné služby a dotlačit je k privatizaci.

Analytici odborové ústředny ČMKOS podle očekávání podrobili vládní „úsporný“ balíček zdrcující kritice, ale neskončili jen u něj. Když se započtou i méně sledované kroky současné i předchozí vlády, příjmy veřejných rozpočtů byly v posledních třech letech systematicky ošukány o více než 300 miliard korun. Takhle se dělá krize! Podrobná tabulka s vyčíslením dopadu jednotlivých zákonů je na stránce 18 dokumentu *Návrhy opatření ČMKOS pro ozdravení veřejných financí ČR*, který je zavěšen na internetových stránkách odborové centrály.

<https://www.cmkos.cz/cs/obsah/219/dokument-navrhy-opatreni-cmkos-pro-ozdraveni-verejnych-finan/333671>

„Jde o zásadní změny na příjmové straně veřejných financí, především státního rozpočtu, které za několik málo posledních let odčerpaly prostřednictvím tzv. daňových reforem přes 300 miliard korun daňových příjmů,“ konstatují autoři a dovozují, že právě tohle způsobilo nárůst deficitů státního rozpočtu a růst veřejného dluhu.

Zmíněné reformy směřovaly především ke snížení daní firem, osob s vysokými příjmy a vlastníků velkého majetku. Jenže teď se tlačí na důchodce a zaměstnance, kteří se na tom nepodíleli. Distribuce vývaru z „daňové smršti“ se fakticky dotkla poklesu zdanění firem a OSVČ, zatímco propíraných zaměstnanců jen omezeně.

Nejviditelnější je velké puštění žilou veřejným rozpočtům v podobě zrušení superhrubé mzdy roku 2020, které spolкло polovinu uvedeného daňového manka. Tady si neodpustím poznámku, že se tenkrát správně zrušil superhrubý podvod, kterým ODS předstírala pokles daně z příjmů na 15 procent, jak to slibovala před volbami, aby pak fakticky kasírovala přes 20 procent. Onoho roku 2008 za premiéra Topolánka k tomu byla zavedena i „rovná daň“ (čili výrazná sleva nejvyšším příjmům). Jsem přesvědčen, že tohle jsme teď měli zrušit taky a vrátit se k daňové progresi. A ta se měla nastavit tak, aby obrat od východní divočiny byl rozpočtově neutrální.

Jenže cíl byl jiný. „Takzvané zrušení superhrubé mzdy bylo určeno především pro firmy. Tato operace měla sloužit, a také sloužila, jako náhrada za malé či žádné zvýšení mezd ze strany firem. Měla především odlehčit firmám, a ne pomoci zaměstnancům. Zaměstnanci si z větší části zaplatili pokles zdanění fakticky ze svého. (...) Proto ČMKOS zásadně odmítá jakékoliv úvahy o vrácení zdanění zaměstnanců před zrušením superhrubé mzdy. Zaměstnanci by totiž byli postiženi podruhé, protože by o svou draze zaplacenou úlevu opět přišli.“

Jak ČMKOS připomíná, šlo tenkrát o tři opatření. Zrušení superhrubé spolкло ročně minimálně 94 miliard daňových příjmů ročně, Prosazovalo to tenkrát ANO i ODS. Druhé opatření, zvýšení slevy na poplatníka, které prosazovali Piráti, Starostové a část ČSSD, způsobuje ztrátu 50 miliard ročně. A nakonec tu byla ještě změna daňového bonusu u dětí s cenovkou 10 miliard korun ročně. Dohromady

pěkná páka hodně nad sto miliard.

Nebyla však jediná. Napříč politickými spektrem prošel předtím balíček, který obsahoval možnost uplatnit letošní ztrátu zpětně na daně za loňský rok (*Loss Carryback*), zrychlení odpisů, osvobození státních dluhopisů od daně, zrušení daně z převodu nemovitostí, zavedení daňového paušálu pro živnostníky, zavedení stravenkového paušálu, snížení DPH za ubytovací služby, snížení spotřební daně u nafty. Celkový dopad do veřejných financí měl prakticky stejný rozsah jako zrušení superhrubé mzdy, asi 110 miliard korun.

V další části textu odbory přicházejí s vlastními návrhy na nápravu veřejných financí. Často jde o jen o změnu znaménka – co bylo zavedeno zrušit, a co bylo zrušeno, zavést. Napřed je však třeba vnést pořádek do chaotického systému veřejných financí, to by byla nultá etapa. Odstranění výjimek a slev, o kterých už dnes nikdo neví, proč byly zavedeny. Boj proti stínové ekonomice a daňovým únikům, proti práci na černo a švarcsystému.

Navazuje první etapa, kterou zahajuje obnova EET, to máme 20 až 25 miliard ročně. Zrušit snížení sociálního pojištění o 5 procent u zaměstnavatele – 5 miliard. Zrušit zvýšení hranice pro paušál a vrátit se i s DPH na jeden milion – 20 miliard. Pozastavit uvažované prodloužení zrychlených odpisů – 6 až 7 miliard. Pozastavit uvažované prominutí sociálních odvodů u pracujících důchodců – 4 až 5 miliard. Zrušit *Loss Carryback* – až 30 miliard. Zrušit stravenkový paušál – až 20 miliard. Zvýšit minimální vyměřovací základ pro pojistné OSVČ na 40 procent průměrné mzdy – 7,5 miliardy korun.

Druhou etapu otevírá zvýšení příjmové daně právnických osob o 4 procentní body (já bych byl pro progresivní zdanění podle tržeb, jak se to praktikuje v zahraničí, zaměřit se na vysoké příjmy). Doporučují také revizi tvorby daňových základů u fyzických osob i organizací, kde vidí minimálně 50 miliard korun. Zaujal mě návrh zavedení sociálního pojistného z kapitálových příjmů. A posílení útvaru ministerstva financí, který jde po zneužití vnitrofiremních cen. Jinde v textu je navrhována daňová ročenka – přehled, kdo kolik platí.

A jak na odliv dividend? Důsledněji kontrolovat zdraví podniku, aby dividendy dcery negenerovaly ztrátu, která pak matku vyprostí z daní. Pomoci může podle odborů i tlak na růst mezd, který zadrží větší část přidané hodnoty v ČR.

Tak znovu, zdroje jsou. Spor je samozřejmě o to, pro koho. Ozdravné škrcení doporučuje devět z deseti pohřebních ústavů.

AUTOR: Zbyněk Fiala

[ZDROJ](#)